

نکاتی که والدین باید بدانند

نویسنده:

زهرا محبوبی نیه

انتشارات آزمون یار پویا

(حق چاپ محفوظ است)

"چون گذارد خشت اول بر زمین معمار کج"
"گر رساند بر فلک، باشد همان دیوار کج"

پدر و مادری به عنوان فرایند ارتقاء و تقویت رشد فیزیکی، اجتماعی و محیطی از نوزادی تا بزرگسالی تعریف می شود. یک پدری و مادری مناسب نقش تعیین کننده ای در سلامت روان و رفاه حال اعضای خانواده بازی می کند. هنگامی که والدین و دیگر مراقبین، محیطی امن و غنی از محرک برای کودکان فراهم می کنند، محیطی که کودکان را به جستجوگری تشویق می کند، رشد خوبی در کودکان اتفاق می افتد. زمانی که کودک در معرض والدگری نامناسب که با ویژگی هایی همچون غفلت، تعارضات والدینی و موارد دیگر... قرار می گیرند، به شدت آسیب پذیر می شوند. در فرایند تربیت کودکان هر دو والد نقش مؤثری بازی می کنند.

تربیت فرزند از مهم ترین وظایفی است که در وهله نخست بر عهده پدر و مادر و سپس معلمان و مربیان نهاده شده است؛ چرا که تربیت فرزند، رابطه ای مستقیمی با صلاح و فساد جامعه دارد و اگر فرزندان در محیط خانواده، درست تربیت شوند، از این ناحیه، مشکلی برای جامعه پیش نمی آید. اما اگر فرزندان با تربیت نادرست پا به عرصه ای اجتماع بگذارند، رفتار سوء آنان در جامعه سرایت می کند و تأثیر منفی بر آن می گذارند. چنان که بسیاری از نابسامانی های اخلاقی و رفتاری موجود در جوامع کنونی، ناشی از انحرافات اخلاقی نسل جوان است که بخش عمده ای آن ریشه در تربیت خانوادگی آنان دارد. چرا که تصور بفرمایید کودک دختر یا پسر امروز، مادر و پدر، معلم، پزشک، وزیر و وکیل و سیاستمدار و غیره... فردا هست. وظیفه تک تک افراد جامعه است که به این مهم، توجه کافی و لازم را مبذول داشته و از هیچ گونه تلاشی دریغ نورزند. بطور مثال:

«در خیابانها و بزرگراهها، مراقب رفتار و گفتار خود خصوصاً با کودکان کار باشیم و دقت کنیم. چرا که کوچکترین رفتار و گفتار نادرست آسیبی بزرگ و هولناک به روان این کودکان وارد می سازد که گاهی جبران آن نزدیک به غیر ممکن خواهد بود.»

از این رو، پدر و مادر در تربیت فرزند وظیفه ای بس مهم به عهده دارند که باید به آن توجه نمایند. اما در بسیاری از جوامع نقش مادر در این زمینه پررنگ تر است، احتمالاً به این دلیل که مادر نسبت به پدر زمان بیشتری را با کودک سپری می کند.

عوامل تاثیرگذار بر چگونگی رفتار پدری و مادری عبارتند از: خصوصیت والدین اعم از سن و وضعیت روانی میزان تحصیلات، عوامل وضعیتی در خانه، روابط زناشویی، نگرش ها و نظام ارزشی، تصویر مادر از روابط اولیه و نیز عوامل گسترده تری همچون فرهنگ منابع و حمایت های اجتماعی و شرایط اجتماعی اقتصادی.

خانواده به عنوان اولین پایه گذار شخصیت، ارزش ها و معیارهای فکری هر فرد است که نقش بارزی در تعیین سرنوشت، سبک و خط مشی زندگی افراد در آینده دارد و سلامت و اخلاق فرد تا حدود زیادی به آن بستگی دارد. شیوه های فرزند پروری را می توان مجموعه ای از رفتارهایی دانست که تعاملات والد- فرزند را در طول دامنه گسترده ایی از موقعیت ها، توصیف می کند. هر خانواده شیوه خاصی را تحت عنوان شیوه های فرزند پروری در تربیت فرزندان خویش به کار گرفته که متاثر از عوامل متفاوتی از جمله عوامل فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی است. چطور است که برای استفاده از وسیله ای که خریداری میکنیم نیازمند مطالعه دفترچه راهنمای آن هستیم.

آنوقت آیا برای فرزندآوری، پرورش و تربیت نیاز به آموزش، آگاهی، دانش و مطالعه نداریم؟ به کرات در کوچه و خیابان، مراکز خرید و غیره شاهد برخورد نامناسب والدین با کودکان خود هستیم که بدون ذره ایی آگاهی، و با عادی انگاشتن بعضی از موارد، با رفتار و گفتار شاید به ظاهر کوچک و بی اهمیت آن چنان آسیب روانی مهلک به کودک وارد می سازند که گاهی جبران آن نزدیک به غیر ممکن می تواند باشد. مثلاً تکه کلامی که بسیار شنیده ایم از والدین ناآگاه، خطاب به کودک خود «اگر اذیت کنی میگویم فلاتی آمپول بزنه» نکات ریز ولی بسیار مهم در فرزند پروری وجود دارد که والدین موظف هستند قبل از بچه دار شدن یا حین بچه دار شدن از آن آگاهی داشته باشند.

در نتیجه مساله ایی که بسیار مهم و حایز اهمیت است، دختر و پسری که تصمیم دارند با همدیگر ازدواج کنند و سالیان سال زیر یک سقف زندگی کنند و عهد زناشویی ببندند. از هر نظر بایستی مناسب یکدیگر بوده و هنگامی که تصمیم به فرزندآوری دارند بایستی شرایط آن را از بدو ایجاد نطفه، بررسی کنند تا به سلامت جسمی و روانی جنین آسیب وارد نگردد.

به یاد داشته باشیم که آموزش، مهم ترین ابزار برای مواجهه با آسیب های روانی و اجتماعی می باشد.

با توجه به این نکته، هدف از نگارش این کتاب ارائه آگاهی، هرچند کوچک و به اندازه بضاعت اندکم بصورت نکات ساده و ارزشمند به هموع خود بوده است. باهدف فرزندآوری و فرزند پروری درست و اصولی، ایجاد نسلی نو و کار آمد، همراه با داشتن سلامت روان علاوه بر سلامت جسم. لذا پیش بینی و پیشگیری از آسیب، نقش روانشناس سلامت را بیانگر می باشد و نویسنده اثر را به عنوان متخصص در حیطه سلامت روان مجاب دانسته و به نگارش آن اقدام نموده است.